

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Pesticider og Genteknologi
J.nr. MST-682-00026
Ref. LWE/LISEW
Den 21. december 2010

Notat til Folketingets Europaudvalg, Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg og Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vedrørende Rettens sag T-405/10, Justice & Environment mod Kommissionen, om Amflora-kartofflen

1. Sagen kort

Ved stævning af 10. september 2010 har den hollandske afdeling af NGO'en Justice & Environment anlagt sag mod Kommissionen med påstand om annullation af Kommissionens beslutninger af 2. marts 2010 om markedsføring af den genmodificerede kartoffel benævnt »Amflora« (herefter Amflora-kartofflen) og foder og fødevarer indeholdende denne i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer (herefter udsætningsdirektivet) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer (herefter food-feed forordningen), samt af Kommissionens beslutning om afvisning af sagsøgerens anmodning om intern prøvelse (K(2010) 4632) i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1367/2006 om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet på Fællesskabets institutioner og organer. Amflora-kartofflen indeholder det antibiotikaresistente markør (ARM) gen *nptII*.

Justice & Environment har til støtte for annullationspåstanden overordnet anført, at Kommissionen har tilsidesat væsentlige formforskrifter i traktaten, bl.a. ved at foretage en ufuldstændig gennemgang af beviserne. Endvidere har sagsøgeren anført, at Kommissionen har tilsidesat visse generelle principper i EU-retten, bl.a. ved at basere sine afgørelser på en selvmodsigende risikovurdering, ligesom det anføres at visse bestemmelser i udsætningsdirektivet og i food-feed forordningen er blevet tilsidesat. Efter sagsøgers opfattelse er Kommissionens afgørelser tillige ulovlige derved, at man har afvist intern prøvelse af beslutningen om markedsføring af Amflora-kartofflen, ligesom princippet om god retspleje og forpligtelsen til at tage stilling til beviser under den administrative beslutningsproces er blevet tilsidesat, da Kommissionen efter sagsøgers opfattelse ikke tog ordentlig stilling til sagsøgerens argumenter til støtte for anmodningen om intern prøvelse.

2. Sagens baggrund

Sagen skal ses i sammenhæng med BASF Plant Science GmbH m.fl. mod Kommissionen (T-293/08) og Ungarn mod Kommissionen (T-240/10).

Sagen Plant Science GmbH m.fl. mod Kommissionen (T-293/08) blev anlagt i 2008 med hovedpåstand om, at Kommissionen udviste retsstridig passivitet ved ikke at vedtage en beslutning om godkendelse til markedsføring af Amflora-kartofflen inden for de tidsrammer, der er fastlagt i medfør af udsætningsdirektivets regler herom. Kommissionen på den anden side begrundede udsættelsen af en endelig beslutning med, at der i den konkrete sag var behov for – under påberåbelse af forsigtighedsprincippet - at afklare, om der var videnskabeligt grundlag for inkonsistensen mellem to forskellige udtalelser fra EFSA.

Den danske regering besluttede at intervenere i sagen til støtte for Kommissionen, jf. notat oversendt den 11. maj 2009 til Folketingets Europaudvalg, Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

og Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Den danske regering afgav indlæg i sagen den 7. maj 2009.

Herefter afgav Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) den 11. juni 2009 en konsolideret vurdering af to tidligere udtalelser omkring risikoen ved det antibiotikaresistente markør (ARM) gen *nptII*, som er indeholdt i Amflora-kartoflen. Vurderingen konkluderer, at der er en ubetydelig risiko for, at det omhandlede ARM-gen kan overføres til bakterier i naturen og dermed compromittere de antibiotika typer, der anvendes til helbredelse af infektioner hos mennesker og dyr. Denne vurdering er blevet forelagt for danske miljøeksperter hos Danmarks Miljøundersøgelser/Århus Universitet og for DTU Fødevareinstituttet, som har erklæret sig enige i EFSA's vurdering af det konkrete antibiotikaresistensgen (*nptII*) og EFSA's vurdering i øvrigt af "Amflora" kartoflen.

Ved beslutning af 2. marts 2010 meddelte Kommissionen, at den efter udsætningsdirektivets regler godkendte markedsføring af Amflora-kartoflen. Den 31. marts 2010 meddelte Sverige som første ansøgerland tilladelse til BASF Plant Science GmbH om at markedsføre Amflora-kartoflen til dyrkning inden for EU.

Herefter ønskede BASF ikke at videreføre sagen mod Kommissionen, og ved kendelse af 9. juni 2010 besluttede Retten ikke at afsige dom i sagen.

Sagen Ungarn mod Kommissionen (T-240/10) blev anlagt den 27. maj 2010. Republikken Ungarn anlagde sag mod Kommissionen med påstand om, annullation af Kommissionens beslutninger af 2. marts 2010 om markedsføring af Amflora-kartoflen og foder og fødevarer indeholdende denne i overensstemmelse med udsætningsdirektivet og food-feed forordningen. Ungarn anførte til støtte for sin påstand om annullation, at Kommissionen anlagde et åbenbart urigtigt skøn og tilsidesatte forsigtighedsprincippet, ved at den har tilladt markedsføring af Amflora-kartoflen på trods af, at der ved miljørisikovurderingen fremkom indsigelser støttet på, at tilladelsen — henset til formålet om at sikre et højt niveau for beskyttelsen af sundheden og miljøet — kunne skade menneskers og dyrs sundhed samt miljøet. Efter Ungarns opfattelse hviler godkendelsen til markedsføring på en miljørisikovurdering, der i mange henseender er ubegrundet eller mangelfuld.

Regeringen besluttede ikke at intervenere i sagen, jf. notat oversendt den 16. september 2010 til Folketingets Europaudvalg, Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg og Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Sagen er endnu ikke afgjort.

3. Den danske interesse i sagen

Isoleret set kan denne sag ligesom Ungarns annullationssøgsmål rejse lignende principielle overvejelser, som førte til, at den danske regering intervenerede i sagen BASF m.fl. mod Kommissionen den 7. maj 2009. I tidsrummet mellem anlæggelsen af de to sager, har EFSA imidlertid afgivet en konsolideret vurdering af *nptII*-genet, som indgår i Amflora-kartoflen, som danske miljøeksperter har erklæret sig enig i.

Blandt andet på den baggrund har regeringen fundet, at Kommissionen ikke har overtrådt EU-reglerne ved at give tilladelse til markedsføring af Amflora-kartoflen, jf. svar på spørgsmål nr. 221 og 409 (alm. del) stillet af Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, oversendt til Folketinget hhv. den 11. maj og den 30. juni 2010.

Regeringen har derfor besluttet ikke at intervenere i sag T-405/10.